

УНИВЕРЗИТЕТ

№ 6.

У Петакъ 6. Февруарія.

1843.

РАЗГОВОРЪ ДВЕ ДРУГАРИЦЕ О БАЛОВИ.

(Закљученіе).

Мати. Шта си ты девојко полудила? Зарь ты не мыслишь и не бринешь се о другомъ чему него о балу? Вальда не видишь да на погу не можешь већ да стоишь, па ти е јоштъ до бала? Иди, иди кувавицо, мало ти е што си издангубила цео данъ данашній и што ћешь сутра дангубити, и еднако као болна изгледати, него јоштъ фантазирашь; а да се одвалишь у креветъ, онда бы морала я овако стара опетъ на мегданъ.

Люб. Па зашто е не бы пустили мамо, неће нъой ништа бити, она ће се садъ чувати неће много, као јуче играти.

Мат. Неће да, незнамъ ко бы е онда задржао, кадъ засвираю, већ ако бы е везала. А оћешь ты ићи?

Сав. Зато самъ башъ и дошла кодъ нѣ, да васъ молимъ да е пустите, и мене е моя мати пустила, и ићиће са мноъмъ.

Мат. Добро ты можешь ићи, еръ ниси пре была, а она е была пакъ шта ће садъ, а ты кадъ доћешь съ бала, ты ћешь јој преповедати, као што е и она теби преповедала.

Сав. Пакъ шта ће јој одъ тога бити вайде, само да јој већма на жао учинимъ што е нисте пустили, да и она буде.

Мат. Знамъ, него она неће мене тамо да слуша кадъ јој кажемъ, да не игра тако много, и да не буде тако здраво весела.

Люб. Тешко свакомъ ономъ момку а и оной девојцы, која на балъ дође, па не игра, нити е весела, она болъ да е кодъ куће остала; та то јој е толико, докъ е девојка и докъ фашанъке траю, да буде весела, а после, ко зна како ће бити; него пустите вы ню, и васъ молимъ покорно, за мою любовь, да будемо само заедно, Богъ зна, гди ћемо о други фашанъка бити. —

Мат. Ако ми се обећа, да ће маић играти, него што е јуче играла, пустићу е, а другиче никако.

Сав. (на уво Любицы). Кажи да ћешь свечинити, као што она оће, само да идемо, и полюби е у руку са мноъмъ заедно.

Люб. (матери, любећи е у руку). Я нисамъ никадъ упорна вашој вољи была, я ћу се и данасъ и свагда нъојзи покоравати, само ме пустите на балъ.

Мат. Е кадъ се тако лепо молишь, допустићу ти, ићићемо. (оде.)

Люб. Ћути добро е! садъ смо безъ бриге.

Сав. Шта безъ бриге! чекай да те нешто пытамъ. Знашь ли ты добро Полку играти? —

Люб. Те како, не стидимъ се ни едне.

Сав. Но садъ можешь рећи да си безъ бриге, кадъ Полку знашь. Оди да пробамо. (играю.) А! врло добро, само на кузету мало болъ подскочи.

Люб. Идемъ кући да се јоштъ одъ данасъ почнемъ спремати, пакъ ћу у четвртакъ после подве доћи къ теби да се облачимо. (пође.)

Сав. Та стани јоштъ мало отићешь. Видишь ли како се моя мама преволола.

Люб. Дабогме! само треба око нѣ лепо и покоранѣ іой быти.

Сав. Но садѣ смо испословали, само Любице, штеди се немой да играшѣ докъ на балѣ не дођешѣ; я знамѣ ты ћешѣ одѣ радости, единако сама по соби играти, а кадѣ дође балѣ а ты ћешѣ се каяти, кадѣ не узможешѣ.

Люб. Зато се не бой, я могу три дана играти да се не уморимѣ само кадѣ ми е добарѣ тенцерѣ.

Сав. Добро, добро, види ћу те.

Люб. (опрашта се). С' богомѣ Савка у четвртакѣ самѣ ту. (полази)

Сав. (на пооду). Радостно ћу те очекивати, само лепе ружице и пантљике за пукете. —

Любица. То неће фалити. — (оде.)

ЧЕТВРТАКѢ ПО ПОДНЕ.

Сав. (Спремајући аљине за балѣ пева по соби, Любица с' марамомѣ у руцы на врата к' нѣой.)

Сав. Знамѣ ко е знамѣ, и да не гледамѣ, Любица, Любица, носи венце и пантљике да се пуцуемо, (окренесе) право, она е. (узме одѣ нѣ мараму) Да видимѣ шта си донела.

Люб. Пантљике и венце, него башѣ ни су најболѣи.

Сав. (шири по асталу мараму.) Лепи су лепи, не бойсе, неће иј лепши на балу быти.

Люб. (показуюћи рукомѣ на венацѣ когѣ Савка држи). Само да има овде пуполакѣ одѣ ружице а овде данѣ и ноћѣ, па онда бы врло дичанѣ быо.

Сав. Остави се молимѣ те ко ће то смотрити.

Люб. Но! зарѣ не знашѣ какви су ѓаволи Тенцери, они на сванта вазе.

Сав. (оставля венацѣ.) Да си рекла они кои не играю, то бы ти пре веровала да су ѓаволи, ерѣ они имаю каде све опазити, а сиром Тенцерѣ, не зна ни гди му глава стоп, часѣ са мномѣ часѣ с' другомѣ играјући.

Люб. Садѣ већѣ што му драго, како е тако е.

Сав. И я тако велимѣ, како е тако е; него айде да се ми облачимо, ерѣ неће намѣ быти доста времена, знашѣ да найманѣ два до три саата треба намѣ, докъ се украсимо.

Люб. Ђли донело дете мое аљине.

Сав. Ђсте! (доноси изѣ друге собе) Ево иј; него облачи да те скопчамѣ, пакѣ онда ћешѣ ти мене, а пукете ће мо напоследку.

Люб. На богати ову пчіоду па ми предени на струку острагѣ овај крогнѣ.

Сав. Немой се шалити! какву пчіоду? Болѣ да ушіемѣ него преденемѣ.

Люб. А зашто?

Сав. Јдницо! — Зарѣ не знашѣ кадѣ се Тенцерѣ увати с' тобомѣ да игра; може се найлакше убости, па после неће выше смети с' тобомѣ играти, бояће се, пакѣ куда ћешѣ онда горе каштиге, него кадѣ будешѣ на балу и не играшѣ, а овамо си понела два пара цыпела.

Люб. Право кажешѣ богме. А ти уши, уши молимѣ те, како знашѣ.

Сав. (ушива). Е садѣ си цыгурна. Дай садѣ пукете.

Люб. Ево.

Сав. Пантљике ове не валя да су дугачке и да здраво пузѣ леђа висе, ерѣ то стои гадио, као у просте какве мацарице. Айде узми и ты едно огледало, па предавай пукетѣ, пакѣ ћемо онда ићи да молимо старіе, да скоріе одемо.

Люб. (предева пукетѣ). Я самѣ готова.

Сав. Е и я самѣ. Жалостна већѣ вальда су почели, айдемо вршко, айдемо. (оду)

А. Ч.

ЖЕРТВА СЫНОВЛѢ ЛЮБОВИ.

Наилепша награда, кою деца родительима принети могу, естѣ сыновля любовь.

Између несрећника оны, кои су у време владаня Павловогѣ у Руссіи осуђени были, налазио се и некій козачкій Полковникѣ, кои е подѣ оружіемѣ оседіо быо. Онѣ е сбогѣ подозрѣнія некогѣ изѣ Черкаска у Петроградѣ допраћенѣ и суду преданѣ быо, гди е искано

даже се брани. Према в онъ свою невиность заклетвама исповедао, подмићени су сведоци опетъ зато противно говорили, и тако никаквогъ призрачїя на дубоку старость нѣгову не имаюћи, баце га у тавницу.

Нѣговъ е сынъ быо еданъ красанъ и благородногъ чувства младићъ, кои е млоге знаке рабрости већъ у животу свомъ показао, и подь владѣніемъ Катарине Царице Владимировымъ орденомъ одликованъ быо. Текъ што е онъ о заточенію свога оца разумео, таки е повтао у Петроградъ, и дуго се трудіо, да бы молбомъ своіомъ старогъ оца свогъ ослободіо; но кадъ у томъ не успѣ, почне са сузама просити милости, да са оцемъ тавницу и сужанство дели. Судія овымъ редкимъ великодушїемъ убогстремлѣнъ, чудіо се шта овай младићъ зактева, но ніе му мого нѣговой молби задоста учинити, рекавши, да судъ само с' нѣговымъ оцемъ а не с' нѣмѣ посла има; ербо е онъ самъ виновникъ. Речь ова „виновникъ“ раздражи чувсто честности младића овогъ тако, да е горећомъ любовію сыновльомъ, овако напрасно одговоріо: „Шта, мой отаць виновникъ? Онъ, кои е цео животъ свой отечеству жертвовао, и нѣга собственомъ крвлю браніо! Спасѣу, га спаѣу я нѣгову честь, макаръ се самогъ могъ живота тицало! Насилїемъ ѣу я окове оца могъ разбити!“

Судія овымъ речма налюћенъ, заповеди стражарима да га счепаю и у тавницу, ал' не к' нѣговомъ оцу, баце. Ко се садъ за несрећнїегъ држао, него изгублѣннй овай сынъ, кои е натечомъ свогъ или нѣговогъ оца станя погрешіо. Мысль ова, да е садъ свуда путь спасенія затворенъ, да ѣе отаць старосѣу и сужанствомъ претиснутъ, последнїй дане живота у окови, безъ да му благословъ свой поклони, окончати, вртила е на срцу нѣговомъ смртне ране, нити му е икадъ мировати дала.

Две е године живіо овай у тавници, не чуюћи ништа о свомъ оцу, нити овай о сыну. Силе су нѣгове быле већъ слабїе, воздухъ е тавничкїй руменъ лица потавніо, ал' на едаредъ чуе гласъ да е Павле умро, и да на престоль младићъ Александеръ, диже се. Овай гласъ га

мало обнадежди, еръ се онда, о подизаню Александровомъ на престоль, когъ е доброта срца с' великодушїемъ скопчана была, млого добра очекивало, нити се у томъ осуетило: еръ текъ што се на престоль младићъ Монархъ попео, првый му е погледъ быо тай, да осућене сужанства ослободи, и своима поврати.

Као годъ што кадъ сунца топлый зракъ блѣханий и венућий цвѣтъ у животъ поврати, тако е исто гласъ овай о слободи, духъ младића већъ обумрлий, натрагъ повратио. Одъ радости готово ванъ себе, похити, да оцу радость ову пригласи. Ко бы могао тако живо описати узхићеность ову старца, кадъ су се врата тавнице отворила, и сынъ у наручіяма нѣговима лежао, кадъ е себе у блаженомъ часу овомъ не само ослобоћена видіо, но и прекрасну жертву сыновске любви искусіо. Коя му е радость већа была, то онъ самъ може знати. Пунъ овако радости пригрліо е сына срцу свомъ, и безбройнымъ благословима одаріо, кои се заиста за найлепшу награду любви сыновль, коя га е целымъ путемъ до на край живота нѣговогъ пратила, сматрати могу.

А. Ч.

ПРЕВАРА У РИСОВАНІО.

Ко у рисованю природы тако силно подражавати уме, да се чрезъ то што е изрисовао вара, онда е оно добро и лепо, а то дознати може, кадъ види да се свима допада. Превара у свакој другой сфери мрска е и непогодна, а у художеству рисована прїятна е и весела.

Одъ тудъ се јоштъ ју стара времена врло велика важность на оваке преваре полага-ла, с' коима се често обладе о преимухству рисованя препираюће, прекидале. Найстарія одъ препираюћи облада, о којој Плиніе опоминѣ, была е она, коя се између два знатна грчка живописца Зеуксиса и Пархасіуса, догодяла. Зеуксисъ рисовао е грошѣе, кое е на угледъ метуо. Ово е было тако прородно израћено, да су птице долећале да га пипаю,